

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής

Πανελλήνια έρευνα για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στους μαθητές – Έρευνα ESPAD 2011 Αποτελέσματα για το Ν. Πέλλας

Σε συνεργασία με το Κέντρο Πρόληψης της Χρήσης
Εξαρτησιογόνων Ουσιών Ν. Πέλλας ΟΡΑΜΑ και με τη
συνεργασία και την επιχορήγηση του Ο.ΚΑ.ΝΑ

Χρηματοδότηση έρευνας ESPAD 2011:

Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)

Υλοποίηση:

Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής με το τοπικό Κέντρο Πρόληψης Ο.ΚΑ.ΝΑ / Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Επιστημονικά Υπεύθυνη έρευνας:

Άννα Κοκκέβη, Ομότιμη Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής
Εθνικό & Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ)
Ερευνητικό Πανεπιστημιακό Ινστιτούτο Ψυχικής Υγιεινής (ΕΠΙΨΥ)

Συνεργάτες στην υλοποίηση της έρευνας στο ΕΠΙΨΥ:

Τ. Φωτίου, Ε. Καναβού, Μ. Ξανθάκη, Μ. Σταύρου

Δειγματοληψία:

Clive Richardson, Καθηγητής

Οι στόχοι και η μεθοδολογία της Πανελλήνιας έρευνας για τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στους μαθητές ESPAD 2011 παρουσιάζεται εκτενώς στην Έκθεση Αποτελεσμάτων που είναι διαθέσιμη στην ιστοσελίδα του ΕΠΙΨΥ (www.epipsi.gr).

Επιτρέπεται η χρήση των αποτελεσμάτων του παρόντος κειμένου με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή.

Ν. ΠΕΛΛΑΣ		<i>N (%)</i>
Επιλεγμένα σχολεία	11	
Αρνήσεις και αντικαταστάσεις σχολείων	0 (0%)	
Τελικό δείγμα σχολείων	11	
Ενεργοί ¹ μαθητές στο δείγμα	773	
Παρόντες μαθητές	731 (94,6%)	
Αρνήσεις μαθητών	15 (2,1%)	
Τελικό δείγμα μαθητών	716 (92,6%)	
Αγόρια	340 (47,5%)	
Κορίτσια	376 (52,5%)	
A' Γυμνασίου	133 (18,6%)	
B' Γυμνασίου	131 (18,3%)	
Γ' Γυμνασίου	131 (18,3%)	
A' Λυκείου	116 (16,2%)	
B' Λυκείου	111 (15,5%)	
Γ' Λυκείου	94 (13,1%)	

¹ Εγγεγραμμένοι μαθητές στα τμήματα του δείγματος κατά το σχολικό έτος 2010-2011

Παρουσιάζονται ακολούθως τα αποτελέσματα των σταθμισμένων αναλύσεων για τη χρήση καπνού, οινοπνευματωδών και παράνομων ουσιών (ναρκωτικών) στο Ν. Πέλλας. Τα στοιχεία για το σύνολο των μαθητών του νομού παρατίθενται στο Γράφημα Β36 μαζί με τα αντίστοιχα του εθνικού δείγματος, ενώ μαζί με τα αντίστοιχα των άλλων νομών της χώρας παρουσιάζονται στον Πίνακα Β4 της Έκθεσης Αποτελεσμάτων.

Νόμιμες Ουσίες

Κάπνισμα

Σύνολο: Σχεδόν 1 στους 6 μαθητές (16,4%) που συμμετείχαν στην έρευνα ανέφερε ότι *κάπνισε τον τελευταίο μήνα* πριν από την έρευνα. Ένας στους 9 μαθητές (12,1%) είναι *συστηματικός* καπνιστής (καπνίζει καθημερινά), και το 4,6% καπνίζουν *βαριά* (τουλάχιστον μισό πακέτο τσιγάρα την ημέρα).

Φύλο: Τον τελευταίο μήνα κάπνισαν το 19,6% των αγοριών και το 13,6% των κοριτσιών, ενώ καθημερινά καπνίζουν το 16% και το 8,7% αντίστοιχα. Βαριά καπνίζουν το 7,2% των αγοριών και το 2,3% των κοριτσιών. Σημαντικά υψηλότερα είναι τα ποσοστά των αγοριών που αναφέρουν αυτές τις συμπεριφορές συγκριτικά με τα αντίστοιχα των κοριτσιών.

Ηλικία: Έχουν καπνίσει τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα 1,3% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, 16,5% ηλικίας 15-16 ετών και το 28,4% ηλικίας 17-18 ετών. Καθημερινά καπνίζουν το

Στο Ν. Πέλλας συμμετείχε στην έρευνα ESPAD του 2011 τυχαίο δείγμα 11 σχολικών μονάδων από όλον το νομό: 6 Γυμνάσια και 5 Λύκεια/ΕΠΑΛ. Κανένα σχολείο δεν αρνήθηκε τη συμμετοχή στην έρευνα.

773 μαθητές συμμετείχαν στην έρευνα (ποσοστό συμμετοχής 94,6%): 340 αγόρια (47,5%) και 376 κορίτσια (52,5%).

Ο ποιοτικός έλεγχος των συμπληρωμένων ερωτηματολογίων οδήγησε στον αποκλεισμό 32 ερωτηματολογίων ως άκυρων (4,4%), εξαιτίας κυρίως του μεγάλου ποσοστού ασυμπλήρωτων ερωτήσεων και συστηματικών ασυνεπειών. Τα αποτελέσματα της έρευνας βασίστηκαν τελικά στα στοιχεία 684 ερωτηματολογίων.

0,9% των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών, το 11,2% ηλικίας 15-16 ετών και το 21,1% ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ όλων των ηλικιακών ομάδων στις δύο προαναφερθείσες συμπεριφορές). *Καπνίζουν τουλάχιστον μισό πακέτο τσιγάρα την ημέρα* το 0,4% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, το 2,5% ηλικίας 15-16 ετών και το 9% ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντική διαφορά μόνο μεταξύ 17-18 ετών και των άλλων δύο ηλικιακών ομάδων).

Οινοπνευματώδη

Σύνολο: Η πλειονότητα των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα (67,4%) ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα και 1 στους 8 (13,4%) ήπιε τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο μήνα. Ένας στους 7 μαθητές (14,2%) που συμμετείχαν στην έρευνα έχει μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή του. Το 43,5% των μαθητών ηλικίας 15-19 ετών ήπιαν 5 ή περισσότερα ποτά στη σειρά τουλάχιστον 1 φορά το μήνα πριν από την έρευνα (υπερβολική χρήση).

Φύλο: Σημαντικά υψηλότερα είναι τα ποσοστά των αγοριών που καταναλώνουν οινοπνευματώδη και μεθούν. Αναλυτικότερα, η πλειονότητα των αγοριών (72,8%) και των κοριτσιών (62,7%) ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα, και το ίδιο διάστημα τουλάχιστον 10 φορές ήπιαν το 19,5% των αγοριών και το 8,2% των κοριτσιών. Έχουν μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους το 16,6% των αγοριών και το 12,1% των κοριτσιών. Τουλάχιστον 1 φορά μέσα στον τελευταίο μήνα έκαναν υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών 1 στα 2 αγόρια (53,6%) και 1 στα 3 κορίτσια (34,4%) ηλικίας 15-19 ετών.

Ηλικία: Ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα οι 3 στους 7 εφήβους ηλικίας 13-14 ετών (44,4%) και η πλειονότητα των μαθητών των άλλων δύο ηλικιακών ομάδων (78,2% ηλικίας 15-16 ετών και 77,6% ηλικίας 17-18 ετών). Τουλάχιστον 10 φορές τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα ήπιαν κάποιο οινοπνευματώδες ποτό το 5,2% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, το 18,6% ηλικίας 15-16 ετών και 1 στους 7 ηλικίας 17-18 ετών (15,3%) (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ 13-14 ετών και των άλλων ηλικιακών ομάδων στις δύο προαναφερθείσες συμπεριφορές). Έχουν μεθύσει τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους το 5,6% των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών, το 12,3% ηλικίας 15-16 ετών και το 24,1% ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντικές διαφορές μεταξύ 17-18 ετών και των άλλων δύο ηλικιακών ομάδων). Έκαναν υπερβολική κατανάλωση οινοπνευματωδών τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο μήνα σχεδόν οι μισοί έφηβοι ηλικίας 15-16 ετών (47,8%) και το 39,2% ηλικίας 17-18 ετών.

Παράνομες Ουσίες

Οποιαδήποτε παράνομη ουσία

Μαθητές 13-14 ετών: Το 2,1% των μαθητών 13-14 ετών έχουν κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας (κάνναβης ή/και έκσταση) έστω και 1 φορά στη ζωή τους. Μόνο αγόρια ανέφεραν αυτή τη συμπεριφορά (5%).

Μαθητές 15-19 ετών: Ένας στους 10 μαθητές ηλικίας 15-19 ετών (10,3%) έχει κάνει χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας (κάνναβης, ηρωίνης, κοκαΐνης, αμφεταμίνες, κρακ, έκσταση, LSD, μαγικά μανιτάρια ή GHB) τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή του (6,7% ηλικίας 15-16 ετών και 12,7% ηλικίας 17-18 ετών). Σημαντικά υψηλότερο είναι το ποσοστό των αγοριών (16,8%) από ό,τι των κοριτσιών (4,3%) που αναφέρουν χρήση οποιασδήποτε παράνομης ουσίας.

Κάνναβη

Σύνολο: Έχουν κάνει χρήση κάνναβης τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους το 6% του συνόλου των μαθητών που συμμετείχαν στην έρευνα, και τουλάχιστον 3 φορές έχουν κάνει στη ζωή τους το 2,1% του συνόλου των μαθητών.

Φύλο: Το 10,8% των αγοριών και το 1,8% των κοριτσιών έχουν κάνει χρήση κάνναβης στη ζωή τους έστω και 1 φορά (στατιστικά σημαντική διαφορά) και τουλάχιστον 3 φορές έχουν κάνει το 4,5% των αγοριών και κανένα από τα κορίτσια.

Ηλικία: Έχουν κάνει χρήση κάνναβης τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους το 1,7% των μαθητών ηλικίας 13-14 ετών, 4,3% ηλικίας 15-16 ετών και 10,2% ηλικίας 17-18 ετών (στατιστικά σημαντικές διαφορές μόνο μεταξύ 13-14 ετών και 17-18 ετών). Τουλάχιστον 3 φορές έχουν κάνει χρήση κάνναβης στη ζωή τους το 0,9% των εφήβων ηλικίας 13-14 ετών, το 1,3% ηλικίας 15-16 ετών και το 2,7% ηλικίας 17-18 ετών.

Πρόσφατη χρήση (μαθητές 15-19 ετών): Τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο χρόνο πριν από την έρευνα έκαναν χρήση κάνναβης το 6,3% των μαθητών ηλικίας άνω των 14 ετών (4% ηλικίας 15-16 ετών και 8% ηλικίας 17-18 ετών). Τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο μήνα πριν από την έρευνα έκαναν χρήση κάνναβης το 3,1% των μαθητών άνω των 14 ετών (2,2% ηλικίας 15-16 ετών και 3,2% ηλικίας 17-18 ετών). Όσον αφορά την πρόσφατη χρήση κάνναβης στα δύο φύλα, σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγοριών (11%) από κοριτσιών (2,2%) έκαναν χρήση τουλάχιστον 1 φορά τον τελευταίο χρόνο, όπως και τον τελευταίο μήνα (5,5% έναντι 1,1% αντίστοιχα).

Έκσταση

Σε ποσοστό 2,6% οι μαθητές που συμμετείχαν στην έρευνα αναφέρουν χρήση της ουσίας

έκσταση τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους, με σημαντικά υψηλότερο το ποσοστό των αγοριών (5% των αγοριών έναντι 0,5% των κοριτσιών).

Άλλες ουσίες

Εισπνεόμενες ουσίες

Ένας στους 12 μαθητές (8,3%) που συμμετείχαν στην έρευνα έχει κάνει χρήση εισπνεόμενων ουσιών (π.χ. κόλλα, βενζίνη) τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή του, με σημαντικά υψηλότερο το ποσοστό των μαθητών 17-18 ετών από εκείνους ηλικίας 13-14 ετών (3,9% ηλικίας 13-14 ετών, 8,8% ηλικίας 15-16 ετών και 11,4% ηλικίας 17-18 ετών). Σημαντικά υψηλότερο ποσοστό αγοριών (12,7%) από ό,τι κοριτσιών (4,6%) ανέφερε χρήση εισπνεόμενων ουσιών.

Ηρεμιστικά/Υπνωτικά

Ποσοστό 7,5% του συνόλου των μαθητών έχουν κάνει χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χωρίς τη σύσταση γιατρού τουλάχιστον 1 φορά στη ζωή τους, με σημαντικά υψηλότερο το ποσοστό των μαθητών 15-16 ετών από εκείνους ηλικίας 13-14 ετών (3% ηλικίας 13-14 ετών, 12,7% ηλικίας 15-16 ετών και 6,3% ηλικίας 17-18 ετών). Το 8,2% των αγοριών και το 6,9% των κοριτσιών έχουν κάνει χρήση ηρεμιστικών ή υπνωτικών χωρίς τη σύσταση γιατρού.

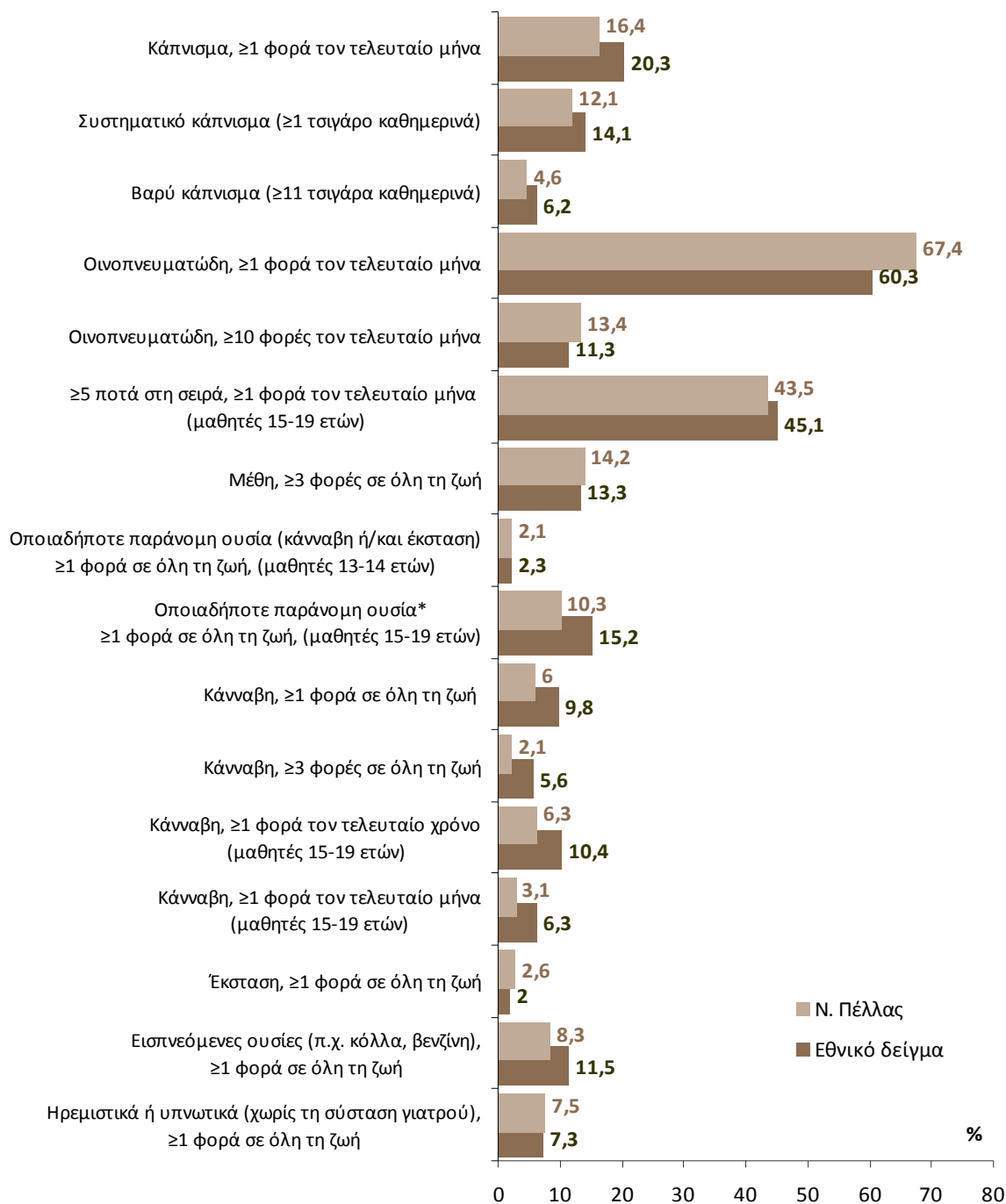
Σύγκριση του Ν. Πέλλας με τους άλλους νομούς της Κεντρικής Μακεδονίας και με το εθνικό δείγμα

Σε γενικές γραμμές, ο Ν. Πέλλας δεν παρουσιάζει σημαντικές διαφορές από τους νομούς Ημαθίας, Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Πιερίας, Σερρών και Χαλκιδικής αναφορικά με τη χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών. Σημαντικά χαμηλότερα ποσοστά, όμως, καταγράφονται στο νομό αυτό από ό,τι στο νομό Θεσσαλονίκης στη χρήση *κάνναβης* (≥ 1 φορά στη ζωή, ≥ 3 φορές στη ζωή) και στους μαθητές 15-19 ετών στην πρόσφατη χρήση *κάνναβης* (≥ 1 φορά τον τελευταίο χρόνο) και τη χρήση *οποιασδήποτε παράνομης ουσίας*.

Συγκριτικά με το εθνικό δείγμα, ο Ν. Πέλλας βρίσκεται κοντά στο μέσο όρο στην πλειονότητα των συμπεριφορών που σχετίζονται με χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών (Γράφημα Β36). Ωστόσο, υψηλότερο είναι το ποσοστό των μαθητών στο Ν. Πέλλας συγκριτικά με τα αντίστοιχα του συνόλου των μαθητών της χώρας που *πίνουν οινοπνευματώδη* (≥ 1 φορά τον τελευταίο μήνα), ενώ χαμηλότερα είναι τα ποσοστά τους στο *κάπνισμα* (≥ 1 φορά τον τελευταίο μήνα) και μεταξύ των μαθητών ηλικίας 15-19 ετών στη χρήση *οποιασδήποτε παράνομης ουσίας* και στην *πρόσφατη χρήση κάνναβης* (≥ 1 φορά τον τελευταίο χρόνο) (Γράφημα Β36). Επιπλέον, ο νομός αυτός κατατάσσεται στην 7^η θέση με τα υψηλότερα ποσοστά μαθητών στη *κατανάλωση οινοπνευματωδών* (≥ 1 φορά τον τελευταίο μήνα), ενώ στην 6^η χαμηλότερη θέση βρίσκεται στη χρήση *εισπνεόμενων ουσιών* και στην *πρόσφατη χρήση κάνναβης* στους μαθητές 15-19 ετών

(≥1 φορά τον τελευταίο μήνα). Τέλος, οι μαθητές του Ν. Πέλλας έχουν το 2^ο χαμηλότερο ποσοστό στη χρήση κάνναβης τουλάχιστον 3 φορές στη ζωή τους.

Γράφημα Β36: Χρήση εξαρτησιογόνων ουσιών στο Ν. Πέλλας σε σύγκριση με το εθνικό δείγμα (μαθητές 13-19 ετών) (%)

*Περιλαμβάνονται: κάνναβη, έκσταση, κοκαΐνη, κρακ, αμφεταμίνες, LSD, μαγικάμανιτάρια, ηρωίνη, GHB